

2. 10. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Provozování vozidla a placení příspěvku do garančního fondu ČKP

Ustanovení § 24c odst. 1 zákona č. [168/1999](#) Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (dále jen „zákon o pojištění odpovědnosti“) ukládá vlastníkovvi vozidla uhradit České kanceláři pojistitelů (dále jen „ČKP“) příspěvek do garančního fondu za dobu, po kterou bylo vozidlo provozováno bez pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem tohoto vozidla. Jako klíčová se v této souvislosti ukázala především otázka, zda jsou dány podmínky, aby bylo možné považovat vozidlo za provozované.



Jelikož se v řízeních o úhradu příspěvku dle ust. § 24c zákona o pojištění odpovědnosti v drtivé většině případů jedná o bagatelní spory, neexistuje k problematice placení příspěvku do garančního fondu ČKP adekvátní sjednocující judikatura Nejvyššího soudu. Otázkou se však v několika případech zabýval Ústavní soud, když rozhodoval o ústavních stížnostech, ve kterých se stěžovatelé, kteří v předcházejícím řízení před obecnými soudy neúspěšně čelili žalobám ČKP o zaplacení příspěvku do garančního fondu, domáhali ochrany svých ústavních práv.

Ústavní soud tak jako zjevně neopodstatněnou odmítl[1] stížnost, kterou se stěžovatel domáhal zrušení rozsudku z důvodu porušení práva na spravedlivý proces dle čl. 36. odst. 1 Listiny, když namítal, že soud prvního stupně interpretoval ustanovení § 24c odst. 1 zákona o pojištění odpovědnosti v rozporu s hmotným právem tak, že odstavení vozidla neznamena jeho "neprovozování" dle zákona a že stěžovatel měl povinnost vyřadit vozidlo z evidence motorových vozidel.

Stejným způsobem, odmítnutím pro zjevnou neopodstatněnost, se Ústavní soud vypořádal[2] se stížností stěžovatele, který namítal, že vozidlo užívá jen na občasnou přepravu dříví z lesa a v tomto období je vždy pojištěno, přičemž v inkriminované době, za kterou bylo po stěžovateli požadováno placení příspěvku do garančního fondu ČKP, bylo vozidlo umístěno na jeho soukromé zahradě a v garáži, což dokládá čestným prohlášením.

Do třetice se uvedenou problematikou Ústavní soud zabýval ve svém usnesení[3], kterým potvrdil svou rozhodovací praxi, když odkázal rovněž na dva výše popsané judikáty a uvedl, že v tomto případě věc „zůstává z hlediska právní kvalifikace v rovině jednoduchého práva a nedosahuje aplikační, resp. interpretační úrovně práva ústavního.“

Ve všech uvedených případech byl hlavním podkladem pro rozhodnutí prvoinstančních soudů fakt, že vozidlo bylo v rozhodnou dobu registrováno v centrálním registru vozidel. Ústavní soud pak stížnosti odmítl s poukazem na minimalizaci zásahů do rozhodování obecných soudů a s ohledem na skutečnost, že se jedná o rozhodnutí v bagatelních věcech, přičemž k přezkumu věci z ústavněprávního hlediska by bylo možné přikročit jen v případě, že by došlo ke zcela evidentní svévoli orgánů veřejné moci, neboť bagatelní částka již jen pro svou výši není schopna současně představovat porušení základních práv a svobod.

Popsaná rozhodovací praxe Ústavního soudu byla takto konzistentní až do vydání nálezu ze dne 31.3.2014, sp.zn. IV. ÚS 2221/13, ve kterém Ústavní soud vyhověl stížnosti proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2, kterým byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit příspěvek do garančního fondu ČKP, přičemž Ústavní soud uvedl: *„Přestože stěžovatel v řízení relevantními důkazy prokazoval, že vozidlo stěžovatele nebylo provozováno, soud dospěl k závěru, že provozováno bylo, a to pouze na základě toho (nebylo to prokázáno jinak), že vozidlo stěžovatele bylo v rozhodném období vedeno v registru. Přitom registr údaj o tom, zda je vozidlo provozováno, neobsahuje, a tento závěr není založen ani na žádném zákonném ustanovení, které by obsahovalo nějakou fikci provozování vozidla v případě jeho vedení v registru, a žádné takové ustanovení neexistuje. Ústavní soud tak konstatuje, že za uvedených okolností právní závěr soudu o tom, že vozidlo stěžovatele bylo provozováno, neměl oporu v provedeném dokazování a je závěrem natolik extrémním, že má za důsledek zásah do práva stěžovatele na spravedlivý proces.“*

Z uvedeného závěru Ústavního soudu tedy vyplývá, že samotná skutečnost, že vozidlo je vedeno v registru vozidel, automaticky neznamená, že je vozidlo provozováno. V této souvislosti je třeba upozornit na skutečnost, že v posledním případě se jedná o nález, kdežto v předchozích případech Ústavní soud rozhodoval formou usnesení. Samotný Ústavní soud přitom ve svém nálezu ze dne 13.11.2007, sp.zn. IV. ÚS 301/05, judikoval, že *„zatímco platí domněnka, že každý nález je všeobecného významu, mezi usneseními by mohly mít precedenční účinky maximálně jenom ty, které Ústavní soud usnesením svého pléna vybral pro publikaci ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu“*. Rozpor mezi třemi výše uvedenými usneseními Ústavního soudu a nálezem sp.zn. IV. ÚS 2221/13 je tak jednoznačně nutné řešit ve prospěch uvedeného nálezu.

Je však třeba upozornit rovněž na skutečnost, že případ řešený nálezem se do jisté míry od předchozích případů liší, když v něm stěžovatel argumentoval a prokazoval, že jeho vozidlo nebylo vůbec provozuschopné, kdežto v ostatních případech šlo vesměs o to, že vozidlo z nějakého důvodu nebylo provozováno nebo bylo odstaveno, ačkoliv bylo schopné provozu. Jak v návaznosti na nález sp.zn. IV. ÚS 2221/13 ve svém rozsudku ze dne 17.6.2014, č.j. 14 C 166/2014-95, uvedl např. Krajský soud v Plzni, uvedená rozhodnutí Ústavního soudu nejsou protichůdná, *„neboť z nich lze vysledovat rozlišování důvodů neprovozování vozidla na subjektivní důvody, které jdou plně k tíži vlastníka vozidla, a objektivní důvody, které představují překážku dalšího provozování vozidla a díky jejichž existenci nárok na zaplacení příspěvku nevznikne právě proto, že vozidlo nebylo provozováno v rozporu se zákonem a s ohledem na objektivní překážku ani nemohlo být provozováno“*.

Ačkoli nález Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 2221/13 jasně stanovuje, že samotný fakt, že vozidlo je zapsáno v registru vozidel, sám o sobě neznamená, že vozidlo bylo provozováno, nelze jej vykládat tak, že údaj z registru vozidel má nulový význam. Samotný Ústavní soud totiž ve výše uvedeném nálezu uvedl, že *„již ze samotné skutečnosti, že vozidlo je vedeno v registru, je samozřejmě možno dovozovat, že vozidlo je provozováno (zpravidla tomu tak bude), to nicméně pouze za situace, kdy nebude jeho vlastníkem (provozovatelem) dostatečně prokázán opak“*.

Pokud tedy bude ČKP po vlastníku vozidla požadovat zaplacení příspěvku do garančního fondu na základě skutečnosti, že vozidlo je vedeno v registru, bude na vlastníku vozidla, aby relevantními důkazy prokázal, že vozidlo v rozhodnou dobu provozováno nebylo. Takovou skutečností může být

například výše uvedený fakt, že vozidlo nebylo v rozhodnou dobu schopné provozu. V této souvislosti je třeba rovněž upozornit na ust. § 24c odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti, který stanoví, že povinnost uhradit příspěvek do garančního fondu nevzniká, pokud je ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení písemné výzvy ČKP k úhradě příspěvku vlastníkem vozidla prokázáno, že vozidlo nebylo provozováno v rozporu se zákonem. Jak je tudíž patrné, jedná se o obrácení důkazního břemene, kdy bude vlastník vozidla nucen prokazovat, že vozidlo neprovozoval.

Jak však ve svém nálezu konstatoval rovněž Ústavní soud, nejedná se v případě lhůty podle § 24c odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti o lhůtu prekluzivní, resp. o to, že by po uplynutí této lhůty již nebylo neprovozování vozidla možno tvrdit a prokazovat. Podle názoru Ústavního soudu může vlastník vozidla skutečnost, že vozidlo neprovozoval, prokazovat v soudním řízení i v případě, že nereagoval na výzvu ČKP podle § 24c odst. 4 zákona o pojištění odpovědnosti. Takovéto počínání vlastníka vozidla však podle Ústavního soudu může být eventuálně zohledněno při rozhodování o náhradě nákladů řízení, např. nepřiznáním nákladů jinak úspěšnému vlastníkovi vozidla podle ust. § 150 o.s.ř.

Nález Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 2221/13 by měl přispět ke konsolidaci rozhodovací praxe soudů. Je třeba poznamenat, že soudy již podle nálezu postupují, což mimo jiné potvrzuje např. výše uvedený rozsudek Krajského soudu v Plzni.

Mgr. Filip Červenka,
advokátní koncipient

[PRIME LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

Lochotínská 18
301 00 Plzeň

Pobočka
RUBÍN OFFICE CENTER
Sokolovská 192/79
186 00 Praha 8

Tel.: +420 377 538 832

Fax: +420 377 430 268

e-mail: obhajce@obhajce.com

[1] Usnesení Ústavního soudu sp.zn. III. ÚS 3411/12 ze dne 27.9.2012

[2] Usnesení Ústavního soudu sp.zn.I. ÚS 3739/12 ze dne 20.11.2012

[3] Usnesení Ústavního soudu sp.zn.I. ÚS 47/13 ze dne 24.9.2013

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)